

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI AUTORIZAČNÍ RADY ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ ZA ROK 2023

Autorizační rada České komory architektů předkládá v souladu s ustanovením § 25 odst. 4 písm. e) Zákona 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, výroční zprávu o činnosti Autorizační rady za rok 2023.

Výroční zpráva za rok 2023 shrnuje dění v Autorizační radě za rok 2023.

Autorizační rada (dále jen AR) pracuje od 1. 5. 2022 ve složení
předseda: prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, zástupce ČKA pro obor architektura,
místopředseda: Ing. Roman Vodný, Ph.D., zástupce MMR,
členové: Akad. arch. Irena Falkum, zástupce MK,
Ing. Eva Voženílková, zástupce MŽP,
Ing. Radmila Fingerová, zástupce ČKA pro obor krajinářská architektura,
Ing. arch. Jan Sedlák, zástupce ČKA pro obor územní plánování,
Ing. Pavel Štěpán, zástupce ČKAIT.

Zasedání AR se za Kancelář ČKA účastní Milena Ondráková, která vykonává činnost sekretáře AR a vede její agendu včetně kompletní administrativy, je pověřena organizační přípravou a zajišťováním podkladů pro jednání AR i zkušebních komisí ČKA a následně organizační přípravou udělení autorizace a udělení registrace pro občany z EU.

1/ Přehled jednotlivých zasedání autorizační rady

AR zasedala v loňském roce celkem třikrát, vždy v běžných termínech navazujících na průběh autorizačních zkoušek v únoru, květnu a říjnu.

- Kromě obligatorních činností - projednávání a schvalování autorizací a provedení registrací usazených a hostujících osob, uvedených na konci Zprávy o činnosti AR, byly na jednáních AR v roce 20223 projednávány zejména témata, týkající se vzdělávání.:

- **Jednání AR 06. 02. 2023;**

Žádosti o zařazení na Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním

Děkan FA ČVUT doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D., požádal ČKA o zařazení 3letého navazujícího magisterského studijního programu Architektura, urbanismus a krajinářská architektura (dále jen A+U+KA) na Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním (dále jen „Seznam škol“) jako "uznané vzdělání" pro autorizační obory ČKA – A.1/ Architektura, A.2/ Územní plánování a A.3/ Krajinářská architektura.

Jde o tzv. „sdružený“ studijní program navazujícího magisterského studia, který je sestaven ze dvou na FA ČVUT již akreditovaných magisterských programů - Architektura a urbanismus (dále jen A+U) a Krajinářská architektura (dále jen KA). Oba jsou již zapsané na „Seznamu škol“ jako uznané vzdělání pro autorizační obory A.1/ Architektura a A.2/ Územní plánování v případě programu A+U a pro autorizační obor A.3/ Krajinářská architektura v případě programu KA.

Sdružený program A+U+KA, určený pro absolventy bakalářského programu A+U, umožňuje díky prodloužení studia o dva semestry a množství sdílených předmětů mezi oběma programy i množství volitelných předmětů v programu A+U i KA, jejichž kredity jsou ve sdruženém programu A+U+KA využity na povinné předměty bakalářského i magisterského programu KA, studentům sdruženého programu absolvovat všechny povinné předměty i ateliéry bakalářského i magisterského programu KA.

Předseda AR doporučil v tomto specifickém případě nechat posoudit sdružený program dvěma externími hodnotiteli – zaměřenými na architektonickou i krajinářskou složku studia, kteří navíc mají zkušenost s hodnocením programů v rámci akreditačních řízení či při žádostech o zařazení na „Seznam škol“. Krajinářskou složku bylo doporučeno svěřit hodnotiteli doc. Ing. arch. Janu Vaňkovi, CSc. z FAPaPZ na ČZU. Na architektonickou složku studia byl doporučen prof. Ing. arch. Petr Pelčák. Radmila Fingerová doporučila, aby byla mezi hodnotiteli také osoba s krajinářským vzděláním a doporučila prof. Ing. Pavla Šimka, Ph.D., vedoucího Ústavu biotechniky zeleně na ZF Mendelu v Brně. AR zadala analýzu sdruženého architektonického, urbanistického i krajinářského programu třem výše uvedeným externím hodnotitelům.

Uznávání kvalifikace a úrovně vzdělání absolventů zahraničních škol

Závěry diskuse o přístupu k absolventům studijních programů na zahraničních vysokých školách, žádajícím nikoli o registraci, ale o autorizaci v ČKA.

Všichni uchazeči o autorizaci v autorizačním oboru A.1/ - architektura, kteří nemají vzdělání dosažené na některé ze zahraničních škol v programu zapsaném do přílohy č. V (notifikované programy) nebo přílohy č. VI (programy zaspané na základě přístupových práv) Směrnice EK o uznávání kvalifikací, uvedené i v zákoně 360/1992 Sb., by měli být posuzováni jako absolventi s příbuzným vzděláním.

- I když je program resp. diplom absolventa nostrifikovaný v ČR jako architektonické vzdělání, ale není zaspaný jako uznané – notifikované vzdělání v přílohách č. V a VI Směrnice EK, mělo by být na uchazeče nahlíženo pouze jako na absolventa školy či programu s příbuzným vzděláním a měl by při autorizaci projít i procesem ověřování odborných znalostí.

- Vzhledem k tomu, že v přílohách č. V a č. VI Směrnice EK jsou uvedeny a zapsány jen programy na evropských vysokých školách, mělo by se na absolventy všech mimoevropských architektonických škol a studijních programů, pokud nejde o země, s nimiž má komora v oblasti uznávání kvalifikací uzavřené dvoustranné smlouvy a dohody, pohlížet jako na absolventy s příbuzným vzděláním.

- Autorizační obory A.2/ Územní plánování a A.3/ Krajinářská architektura nemají v EU obsah studijních programů harmonizován a sjednocen jako v oblasti architektury. Z hlediska uznávání kvalifikací nepatří tyto autorizační obory v EU do regulovaných profesí, posuzovaných v benevolentnějším tzv. „horizontálním systému“ uznávání kvalifikace, založeném na uznávání kvalifikace pouze na základě dosaženého vzdělání. Ovšem jen absolventům architektonických škol a programů, které uspěly v procesu notifikace při posuzování naplnění požadavků na architektonické vzdělávání daných Směrnicí EK.

- Pro posuzování úrovně škol a vzdělání uchazečů o autorizaci v oborech A.2/ Územní plánování a A.3/ - Krajinářská architektura mohou orientačně sloužit seznamy škol a programů vedené mezinárodní organizací sdružující evropské vysoké školy s programy plánování (AESOP – Association of European Schools of Planning) nebo seznamy vedené mezinárodní organizací sdružující krajinářské architektky (IFLA – International Federation of Landscape Architecture).

- Právní oddělení kanceláře komory by mělo ošetřit postavení absolventů škol ze zemí, s nimiž má komora uzavřené dvoustranné smlouvy a dohody.

- Jednání AR 30. 05. 2023;

Žádosti o zařazení na Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním

Na jednání AR byly diskutovány posudky zpracované na žádost FA ČVUT o zařazení 3letého navazujícího magisterského studijního programu Architektura, urbanismus a krajinářská architektura, na „Seznam škol“ jako „uznané vzdělání“ pro všechny tři autorizační obory ČKA.

Prof. Petr Pelčák a doc. Jan Vaněk zaslali kladné posouzení žádosti předložené FA ČVUT, pouze hodnotitel prof. Pavel Šimek zaslal kritický posudek, s doporučením zařadit sdružený program v oboru A.3 - Krajinářská architektura pouze jako příbuzné vzdělání, nikoli jako uznané vzdělání, o které bylo žádáno. AR se rozhodla požádat děkana FA ČVUT doc. Dalibora Hlaváčka o reakci na „kritický“ posudek prof. Pavla Šimka.

- Jednání AR 10. 10. 2023;

Žádosti o zařazení na Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním

Žádost FA ČVUT v Praze o zařazení sdruženého navazujícího magisterského studijního programu Architektura, urbanismus a krajinářská architektura na „Seznam škol“.

Děkan FA ČVUT doc. Dalibor Hlaváček zaslal AR reakci na posudek prof. Pavla Šimka. V dopise uvedl své souhrnné vyjádření v této věci, doplněné v příloze podrobným komentářem k jednotlivým bodům „nálezu“ i závěru posudku prof. Pavla Šimka.

V souhrnném vyjádření i v podrobném komentáři bylo vysvětleno a doloženo, že kritické naladění hodnocení prof. Pavla Šimka, opírající se zejména o zpochybnění proklamovaného zahrnutí všech povinných předmětů a ateliérů z obou studijních programů A + U i KA, komorou již dříve registrovaných jako „uznané vzdělání“ pro autorizační obory A.1 a A.2 - program A-U, i obor A.3 - program KA, je z velké části založeno na zřejmém nepochopení předložených podkladů a systému skladby předmětů výchozích programů i sdruženého programu z nich důsledně složeného. Z části zaviněného i složitostí podkladů a systému skladby a obsahu předmětů studijních programů na FA ČVUT, sdružovaných pod společné názvy linií předmětů, navíc v některých případech i pod změněnými názvy.

Na základě posouzení podkladů přiložených k žádosti a všech tří posudků zpracovaných vyzvanými hodnotiteli i na základě posouzení reakce děkana FA ČVUT na jediný kritický posudek, AR konstatovala, že navazující 3letý magisterský studijní program Architektura, urbanismus a krajinářská architektura splňuje požadavky a podmínky pro zařazení na „Seznam škol“ jako „uznané vzdělání“ pro všechny tři autorizační obory spravované ČKA. Navazující magisterský studijní program splňuje jak „obecné náležitosti vzdělání pro účely autorizace“ uvedené pro uznané studijní programy v ustanovení § 3 odst. 2 a odst. 3 Autorizačního řádu ČKA, tak i specifické „náležitosti vzdělání pro obor architektura, územní plánování a krajinářská architektura uvedené v ustanovení § 4, § 5 a § 6 Autorizačního řádu

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze - žádost o zařazení bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu Krajinářská architektura na „Seznam škol“.

Prof. Ing. Josef Soukup, CSc., děkan fakulty zaslal žádost o zapsání nově akreditovaných studijních programů "Krajinářská architektura" v „Seznamu škol“ mezi studijní programy s uznaným vzděláním (absolventi magisterského programu) či příbuzným vzděláním (absolventi bakalářského programu) pro obor A3 – Krajinářská architektura.

Posudek zpracovala Ing. Radmila Fingerová, která v AR zastupuje za ČKA autorizační obor Krajinářská architektura. Kladné hodnocení žádosti mimo jiné vycházelo ze skutečnosti, že byla vyvolána spíše formální změnou dosavadního názvu studijního programu KA - Zahradní a krajinářská architektura, který byl již dříve zapsán v „Seznamu škol“ na magisterské úrovni jako „uznané vzdělání“ a na bakalářské úrovni jako „příbuzné vzdělání“ pro autorizační obor A.3.

Na základě analýzy a hodnocení studijního programu Krajinářská architektura Autorizační rada konstatovala, že navazující magisterský studijní program splňuje požadavky a podmínky pro zařazení na „Seznam škol“ jako „uznané vzdělání“ pro autorizační obor A.3 - krajinářská architektura a bakalářský studijní program splňuje požadavky a podmínky pro zařazení na „Seznam škol“ jako „příbuzné vzdělání“ pro autorizační obor A.3. Z předložených materiálů vyplývá, že absolventi FAPaPZ ČZU v programu Krajinářská architektura budou moci, po získání odpovídající praxe a úspěšném složení Autorizačních zkoušek, samostatně vykonávat vybrané činnosti ve výstavbě.

Žádost FA ČVUT v Praze o změnu zařazení modulu Zahradní a krajinářská architektura (dále jen ZKA) navazujícího magisterského studijního programu Architektura a urbanismus.

V souvislosti s kladně vyřízenou žádostí FA ČVUT v Praze o zařazení sdruženého navazujícího magisterského programu Architektura, urbanismus a krajinářská architektura jako „uznané vzdělání“ pro všechny autorizační obory ČKA - A.1, A.2 i A.3, i v souvislosti s reakcí děkana FA ČVUT doc. Dalibora Hlaváčka na posudek prof. Pavla Šimka, ve které je připomenuta odlišná šíře relace uznaného vzdělání a obsahu studia modulu ZKA programu Architektura a urbanismus a sdruženého programu Architektura, urbanismus a krajinářská architektura, a zejména v relaci zásadní změny v „Seznamu škol“, odsouhlasené Představenstvem ČKA dne 05. 04. 2022, spočívající v redukci rozsahu příbuzného vzdělání absolventů architektonických programů, kde došlo na základě návrhu Autorizační rady ČKA k odnětí statutu „příbuzného vzdělání“ pro absolventy všech architektonických programů v ČR, bylo evokováno i projednání zařazení absolventů modulu ZKA programu Architektura a urbanismus na „Seznam škol“.

Autorizační rada odsouhlasila, že modul ZKA v rámci navazujícího studijního programu Architektura a urbanismus FA ČVUT, který byl v roce 2005 zapsán na „Seznam škol“ jako „uznané vzdělání“ nejen pro obory A.1 - architektura a A.2 - územní plánování, ale i pro obor A.3 - krajinářská architektura, bude nadále zapsán v Seznamu škol jako „uznané vzdělání“ pouze pro obory A.1 a A.2, ale pro obor A.3 jen jako „příbuzné vzdělání“. Tato změna odpovídá vývoji vzdělávání v oblasti architektury, urbanismu a krajinářské architektury i ve výkonu praxe a z toho plynoucích postupným změnám v nárocích kladených na uznané a příbuzné vzdělání v autorizačních oborech ČKA.

Kancelář předala všechny výše uvedené žádosti o zařazení na „Seznam škol“ či o změnu zařazení modulu ZKA představenstvu Komory, které na návrh Autorizační rady vydalo aktualizovaný „Seznam škol“ a Usnesením schválilo všechna tři doporučení AR na zařazení či přeřazení studijních programů FA ČVUT a FAPaPZ ČZU v „Seznamu škol“. Schválení zařazení a přeřazení studijních programů proběhlo na zasedání představenstva ČKA v únoru 2024.

2/ Standardní činnosti autorizační rady při ověřování odborné způsobilosti osob a při udělování autorizace, při uznávání kvalifikace a provádění registrace.

V roce 2023 AR ověřila v autorizačních řízeních prostřednictvím zkušebních komisí odbornou způsobilost 232 osob a rozhodla o udělení autorizací 201 žadatelům, z nichž 189 osobám byla udělena autorizace pro obor architektura – A.1, 4 osobám pro obor územní plánování – A.2, 7 osobám pro obor krajinářská architektura - A.3 a 1 osobě pro specializaci územní systémy ekologické stability A.3.1.

AR rozhodla neudělit autorizaci 13 osobám a 18 osobám autorizační řízení přerušit z procesních důvodů.

Autorizační rada v roce 2023 ověřila v uznávacím a registračním řízení kvalifikační předpoklady pro registraci 4 osob usazených a 30 osob hostujících a provedla registraci 34 žadatelům, z toho 33 osobám byla udělena registrace pro obor architektura a 1 osobě byla udělena registrace pro obor krajinářská architektura.

Shrnutí

Autorizační rada v uplynulém období sledovala a projednala zejména tyto činnosti:

- Udílení autorizací i spolupráci s MMR a dalšími ministerstvy i orgány státní správy zejména v oblasti uznávání kvalifikace v autorizačních oborech spravovaných komorou.
- Aktualizace „Seznamu škol“ a posuzování žádostí o zařazení studijních programů na „Seznam škol“ nebo vydávání stanovisek k žádostem o akreditace studijních programů vysokých škol, adresovaným ČKA jako uznávacímu orgánu spravujícímu regulované profese v autorizačních oborech – architektura, územní plánování a krajinářská architektura, spadajících do oblasti vzdělávání Architektura a urbanismus nebo do oblasti Umění.

Zpracovali: prof. Ing. arch. Ladislav Lábus a paní Milena Ondráková

Tato Výroční zpráva o činnosti AR ČKA za rok 2023 byla zpracována a Autorizační radou schválena dne 12. 03. 2024.